

مکتبہ اسلامیہ

۱۹ نجی سنہ

جزو، عدد : ۸۹

سنہ ۱۳۱۷

ناپوليون بوناپارت

(يەنا) محاربهسى

۱۴ تشرىن اول ۱۸۰۶

مخاربهدن بر گيجه اول ناپوليون [يەنا] صرثى اوزرنده، جسور عسگرلىرى
آرسنده قوناقلادی . طوپچى يى صرته دها قولای نقل ايتك ايچون بتون گيجه
قيالرك ايچنده بولنان بريولده عمليات اجرا ايتدردى؛ يکنظرله باشه چيقيله من ظن
اولسان موانعه رغماً بوگاده موفق اولدى . صرته اخذ موضع ايدمىان قطعەلرك
يايلىسى ايچون شهر ايله يقيندهكى واديلرده كچيد آچدردى . ايشته، بويله غايت
كوچك بر كچيددن بر اردو برنجى دفعه كچيور ايدى .

ايكى اردونك اراهه ايتديكى منظره بو گيجه پك شايان دقت ايدى . برى آلتى
فرسخ امتدادنده برجهه اوزرنده يايلىور ، آتشلرى ايله هواى نسي يى ياقيور،
ديگرينك اوزاقلردن گورينان اردوگاھلىرى يالگىز بر نقطه اوزرنده اجتماع ايديور
ايدى .

اردولر اصغرى طوپ منزلده بولنور ايدى . نوبتچيلر هان هان يكدىكرينى
گوريور، اطرافده ايشيديله جك هيچ برگورلتى اوليور ايدى . اردولرك هرايكيسنده
بتون گيجه حكومفرما اولان فعاليت، بر يوم عظيمه علامت ايدى . فقط هر درلو

احتمالاً نە نظراً بۇ اردولر آيرى آيرى برزامل، يكدیگرینە مخالف حسیات ایله محاربهیه انتظار ایدیورلر ایدی. نهایت اۆگونده گلدی. اردونك در حال سلاحه صارلديغی گورلدی.

ایمپراطور برچوق خطر اوگندن کچور، مدھش اولق اوزره تصویر ایدیلان پروسیا سواریسنه قارشو دقتلی طاورانلرینی عسکره توصیه ایدیور، برسنه اول ینە عین زمانده [اؤل Ulm] ی ضبط ایتدیگینی، آوستریا اردوسی خط الحركاتی ایله مغازەلرینی غائب ایتدیگی گبی، پروسیا اردوسنكده محاصره ایدلمش بولندیغی، آرتق بۇ اردونك اوزمانلر شان و شهرتی ایچون دگل، فقط تأمین رجعت ایچون محازبه ایتمش اولدیغی، هر نه قدر بر طرفدن کندوسنه کچید آچق تشبثده بولندی ایسده بونلری کچورتەجك اردولرک شان و شرفلرینی ضایع ایتمش بولنه جقلرینی خاطرلندی. بۇسوزلر اوزرینە عسکر : - یوریهلم ! صداسی ایله مقابله ایتدی. ایمپراطور امر ویردی. بتون اردو حرکت ایتدی. آوجیلر محازبهیه باشلادی؛ آتشر باشلار باشلامز کسب شدت ایتدی.

گونش طلوع ایتدیگی زمان (دوق دۇ دانزیغ)، خاصه اردوسی [یەنا] صرتی اوزرنده قلعه نظامنده ترتیب ایتمش ایدی. [قونت سوشه] فرقهسی صرتك صاغنده، [قونت غازان] فرقهسی صولنده ایدی. بۇ قطعاتك ایکسینكده طوپچیلری آرەلرنده ایدی.

بشچی قول اردونك ایکی فرقهسی آوجیلری اوکلرنده اولدیغی حالده ایلرو گیدیور، قونت سوشه فرقهسی [قلوژیچ] متوجه اولیور ایدی. قونت غازان فرقهسی ایسه قسماً [غوسپودا] یه طوغری یوریور، قسماًده [وایمار] یولی اوزرنده حرکت ایدیور ایدی. دشمن [شنهق Schnech] موضعنی شدتله مدافعه ایدیور ایدی.

مع مافیه اورادنده طرد ایدلدی، بشچی قول اردو بونك اوزرینە وادییه چیقهرق یاییلغه باشلادی. بومانورده ۶۴ نجی و ۸۸ نجی خط آلایلری، دشمنك بر آلابی ایله مدافعه ایدیلان [لوچەرود] قصبهسنه تقرّب ایدیور ایدی. بۇ قصبهده

هان هان هجوم ایدیلور ایدلز ضبط ایدلدی؛ ۲۱ نجی خفیف پیاده آلایندن برقاچ بلوک [هولشتا] ده قدر [وایمار] طریق اوزرنده حرکت ایتدیلر. دشمن اردو- سنک [ایسسه رشتاد] ده بولنان مرکز قطعانک قسم کلیسی صاغ وصول جناحنک تهدید ایدلینگنی گوریور ایدی. صباحک ساعت آلتیسی ایدی.

کشیف برسیس اوزمانه قدر آیدینانخی قپاتمش، فرانسلرک مانورمسنی دشمندن صاقلامش ایدی. نهایت بر صوڭ بهار گونشی بؤسیسلری ده طاغندی. ایکی اردو یکدیگرینی یارم طوپ منزلی مسافه دن گوریور ایدی. یدنجی قول اردو فرانسلرک صول جناحنی تشکیل ایدرک [یهنا] پی هنوز کچور، محاربه میداننه دخول ایدیور ایدی. خاصه اردوسی ایسه صرت اوزرنده و مرکز گروس-سندده اولدینخی حالده احتیاطده قالمش ایدی.

مارشال [دوق دلخینفن] قول اردوسی کیجه یوریشی اشناسنده فوق العاده مشکلاته دوچار اولمش ایدی. بو قول اردودن یالکیز ۳۰۰۰ کشی محاربهیه اشتراک ایدمبیله جک بر حالده گلش ایدی. احتیاط دراغون سوارسی ایسه دها پک اوزاقده ایدی.

بوصرمده ایمپراطور صباحلین طوتمش اولدینخی موضعده کندیسنه ملاقی اوله جق قطعاتی و خصوصیه سواریی بی بکلمک ایچون عمومی بر محاربهیه تشبث خصوصنده ایکی ساعت دها تأخر ایتک آرزو ایتدیگنی سویلیدی. فقط فرانسلرک شوق و خواهشی عسکری اودرجه ایلروگتورمش ایدی که، سیسلرغائب اولوبده عسکر من میداننه چیقیدینخی زمان دشمن اردوسی قطعانمزک ایلرولمسندن فوق العاده هیجانه اوغرایه رق، بشنجی قول اردویی ضبط ایتدیگی موضعلردن طرد ایچون هپ بزدن حرکت ایتدی. محاربه کسب بطاات ایتکه بدل دها زیاده بر شوق جدید ایچنده باشلادی. دشمن اردوسنی کلیتلی اولوب گوزل بر سواریی مالک ایدی. مانورلر کال دقت و سرعت ایله اجرا ایدلمش ایدی. دشمنک بتون اقدام و مساعدیسی بالخاصه [هولشتاد] نقطه سنه حصر ایدلمش اولدینخی گوریلور ایدی.

ناپوليون، فرقلرىنى قەدەمە نظامىدە تەشكىل و شەھەر مەزكۇرە مەاونەت ائەلىسى
 اىچون دۇق دۇمۇنتە بىلەن قەدەمە وىردى. دىشمەنە ياقلاشايۇر، توپلانىيلىور، شەتە
 ھۇم ايدىليور ايدى. پروسيالور محاربەنەك ايلەك شوقى ايلە جانلانەرق شەتە
 چارپىشورلر ايدى. اپى زماندن برو غالب گەگە آليشمەش اولان فرانسىلر، ايمپرا-
 طورلرىنەك گوزى اوگەندە ايكەن ناقابل غەلبە اولدۇلرىنە كەب اطمەنن ايدىورلر
 ايدى. بۇ مەھش مبارزە ائەسنەدە (ايسە رشتاد) ك صولندە كائ (ویرجن-
 ھایلیغن) قەبەسى تەكرار تەكرار ضبط ايدىلى، قەبە كاملاً علورلر اىچندە قالدى.
 ايشە اۆائەدە دوكونتيلر ايلە سوارى يىغىنلردن مەشەك بر منظرە پيدا اولمش ايدى.
 محاربە بو صەردە عمومىت كەب ايتىدى؛ ۷۰۰ توپ ايلە ۲۰۰،۰۰۰ كشى،
 نظرك احاطە ايدە بىلە جەگى بر مەسافەدە اطرافە اولوم صاچەرق تارىخندە مەلى كچاماش
 بر منظرە دەشتەز تەشكىل ايدىور ايدى. اوتەدە برودە گویا (كچىدر سەمى) اجر ايدىليور
 ايمش گى حرەك اۆانور ايدى. فرانسىز قەطەت عەسكەرىەسى اىچندە ھىچ بر دۇقە
 تەردە، ھىچ بر انتظامىنەق حاصىل اولمىدى. ايمپراطورەك يانەدە خاسە اردوسەندىن
 ماعدا بىشچى و یدىنجى قول اردولردىن مفرز احتياط قەطەتەنى دىخى بولندىغەندىن
 بو صورتە ھەردولر حادئەت ناگھانىيە مانع اۆلە بىلور ايدى.

او ائەدە دۇق دىخىغن قومانداسەندە بولانن ايكى فرقلەك (نۇنىغۇنا) جەتەندىن
 مواصلەت ايتەدىگەنى، (نەكوتىس) ايلە (لەتن) ك دالماچيا دۇقى قومانداسەندەكى
 قول اردو گىروسەندە و محاربە ميدانى داخلىندە اخذ موزە ايتەدىگەنى، (دۇنبۇرغ)
 ھەنوز كچەش اولان سوارى احتياطنەك باش طرفنەك (چەمەرن) و (شەتۇر با)
 طرىقەلە وادى بە اينەرك (پۇلدا) ايلە (ايسە رشتاد) آرمەندە دىشمەنەك آرقەسەنى
 آلدىغى ناپوليونە خەبر وىردىلر. ناپوليون احتياط قەطەلرىنەك كافەسەنى درحال برىنجى
 خەتە گەتوردى؛ بۇخط، بۇصورتە استەناد پيدا ايتەدەكەن صەكرە تەكرار دىشمەن
 اوزرىنە آتەلىدى؛ فەقەت دىشمەن بۇ مەھش ضەربە مەقاومەت ايدەمدى. بولندىغى
 موزەندىن طىشارو چىقەرق (قۇاشاۋ)، (قابلىندۇرق) و (فرانكەندۇرق) جەتەنە
 كاملاً رەجەت ايتىدى.

[فرانقندورف] یقینندە اخذ موضع ایدن میرلوا رۈهل قومانداسندە کی پروسیا احتیاطی فرانسزلی طور درمق و دوق دوق قاستیغلیقون ایله مۈنته بللۈنک شدتله تعقیب ایتمکده بولندقلری اصل قول اردو فراریلرینی طوپلامق ایچون ایلرولدی. احتیاط دراغون و زرهللی فرقہلری ناپولی قرالینک [۱] قومانداسندە اۋلادیغی حالده بۇ اراضی داخلنہ واصل اۋلادیغی زمان دردنجی قول اردونک ایکی فرقہسی قلعه نظاملری آلیور، پروسیا سواریسنک هجومنہ مقابلہ ایتمگہ حاضرلیور ایدی. بۇ جسور سواریلر کندولری بولمندن مظفریتک تقرر ایتسنہ هیچ طیانه مازلر. هم دشمنی گورر گورمز قوشمزلر، اوزرینہ آتیلورلر. پیاده و سواریدن مرکب اۋلان جنرال رۈهل قول اردوسی گوز آچوب قیاینجیه قدر مغلوب ایدلیدی؛ مدھش بر. پریشانلغہ دوچار اۋلیدی. تسلیم اۋلیانلر هب قلیچدن کچورلیدی. سواری احتیاطی منافعندن بالاستفاده بشنجی و یدنجی قول اردولر اوکندن دائماً [وایمار] جهتہ رجعت ایدن قطعات مرکزینک آرقہسنی آلدی. پیاده یهودہ یرہ قلعه نظامی آلمش ایدی: چونکہ طابورلرک بش آلیسی پریشان اۋلمش، طوپلری ضبط، کندولری تلف ایدلمش ایدی.

پروسیالولرک مرکزلی ایله صاغ جناحلرینک انہزامی جزئی برزمانده تعم ایتدی. بۇ انہزام اوقدر پریشان بر حالده ایدی کہ، بونی هیچ بر اردو یا پامش ایدی. هانکی استقامتی تعقیب ایدہ جکلرینی بیلیان پروسیالولر، اوکلرینہ گلن طرفی انتخاب ایدیورلر ایدی. سوازی طار وادینک دونک محللرندہ غائب اۋلیور، چیقور یوللردہ فوق العادہ مشکلاتہ دوچار اۋلیور ایدی. طابورلر، نصف بلوکلر، برسوری پراکنده عسکرلر تپلردہ، اورمانلردہ، قزلردہ طولاشیورلر ایدی؛ هپسیده بربرینہ قاریشیور، شاشیریور، نہایت آرقداشلرینک یانہ طوپلانیورلر ظن ایدرک فرانسزلرک اورتہسنہ دوشیورلر ایدی.

محاربہ ایشته بوصورتلہ ختامپذیر اۋلیدی. فرانسزلرک مظفریتلرندہ هیچ بر. نقصان یوق ایدی. صباحلین کلیتلی طابورلری ایله نظرک احاطہ ایدہ میہجگی برمسال.

[۱] یعنی ناپولیونک انشتہسی مشهور [مورا] نک. للطابع

فەيى احراز ايدىن بۇ پارلاق اردو ايكىندىدىن دىرت ساعىت اۆل كاملا مغلۇب، كاملا پرىشان ايدىلىش ايدى. شەمدى ايسە قوماندانسىز، جسارتسىز، وطنسىز بولنىور، شۇ صوڭ حالىدە غايە املى غالبىڭىز علو جىناپنە محوّل بولنىور ايدى.

پروسىيا اردوسىندەكى مجروحىن وتلفاتىڭىز مىقدارى ۱۸ : ۲۰ بىڭ قىدر ايدى. اسىرلىڭىز مىقدارى ايسە محاربە گونىدىن اعتباراً ۲۵۰۰۰ ى متجاوز ايدى. ايرتسى گون و آنى متعاقب گونلردە دىھا برچوق اسىر يقالانىش ايدى. اسىرلىر مىانىدە يگرمىدىن زىادە جنرال بولنوب مىرلوا [شىمتاۋ] دە بولنر مىانىدە ايدى. بالادە ذىكر ايدىلان مقتول و مجروح جنراللردىن ماعدا بالآ خرە استىخبار قلىدىغىنە گورە قراللىك بىتون برادرلىرى دە اسىر ايدىلىش ايدى. حتى حكىمدارىڭىز بىلە آلتىندەكى بارگىر تىلف ايدىلىش. بولنردىن ماعدا اوتوز سىنچاق ايلە ۲۰۰ طوپ مظفر اردونىڭ دىست غالبىتنە كچمىش ايدى.

فرانسىزلىڭىز ۱۱۰۰ نفر تىلفاتى ۳۰۰۰ نفر مجروحى وار ايدى. بۇ مشهور گونىدە مىختلف قول اردولر ايلە آلايلىڭىز ايفا ايتدىگى وظائف ھىردىلو ستايشىڭىز فوقىدە ايدى. ھوسارلىر ايلە آۋجىلىر فوق العادە جسارت ابراز ايتىمىشلىرىدۇر.

پروسىيا سوارىسى اوڭلىرىندە ھىچ مىقاۋمىت ايدەمىدىگى گىي، پىادە اوزرىنە اجرا ايتدىكلىرى ھىجوملىرىڭىز كافەسى دە رىسىدە موفقىيەت اۋلىمىشلىرى. آرتىق نىچە زىماندىن برو دىنيانىڭىز برىنجى پىادەسى طانىلان فرانسىز پىادەسىدىن بىڭ ايتىمىز زاندىر. يالىڭىز شونى دىيەبىلورمىكە ۱۸۰۵ سىفرلىرىڭىز ھىرايكىسىندە ايتىمىش اۋلىدىغى تىجاربە نظراً فرانسىز سوارىسىڭىز دىھا بر اشى بولمىدىغىنى اىمپراطوردە اعتراف ايتىمىشلىرى.

محررى

ناپولىون بوناپارط

مترجمى :

احمد رفىق

